

GO! Jaarverslag 2022

Commissie Onderwijs van het Vlaams Parlement

Koen Pelleriaux

09/11/2023

GO! onderwijs van de
Vlaamse Gemeenschap

Agenda

Speerpunten en strategische projecten:

- Lerarentekort
- Leersteun
- Onderwijsinternaten & transitie Onderwijs-Welzijn
- Eindtermen
- GO! 2030

Knelpunten:

- Vrije keuze
- Loopbaanbeleid
- Infrastructuur
- GOK

Speerpunt 1: Lerarentekort

Speerpunt 1: Lerarentekort

Pogingen om tij te doen keren

- ❖ Decreet tot uitvoering van dringende maatregelen om het lerarenambt te herwaarderen
- ❖ Tijdelijke projecten in kader van herwaardering van het lerarenambt
  - ✓ 15 GO! scholen uit BaO – 22 GO! scholen uit SO gestart met proeftuin (zowel regulier als BuO)
  - ✓ monitoring van ervaringen en knelpunten > resultaten meenemen in voorstellen m.b.t. herziening DRP
- ❖ Decreet lerarenambt

Speerpunt 1: Lerarentekort

Hand in eigen boezem: GO! actieplan personeelstekort

- ❖ samenwerking lerarenopleiding
- ❖ werving
- ❖ aanvangsbegeleiding
- ❖ digitale content
- ❖ planlast – welzijn
- ❖ flexibel organiseren – samenwerken

! niet alleen *leraren*, ook *directies*... > nood aan herwaardering en versterking

Speerpunt 1: Lerarentekort

Een greep uit de acties die werden opgestart of verdergezet

- ✓ werkgeversimagocampagne → in '23 bijgestuurd (personaliseerbaar door SGR & instellingen) en opgeschaald; wordt verdergezet in '24
- ✓ gedifferentieerde aanvangsbegeleiding / “GO!ed gestart” voor zij-instromers
- ✓ kader voor het recht op deconnectie
- ✓ HR-dag rond welzijnsbeleid
- ✓ visie op flexibele schoolorganisatie + veranderingstrajecten door PBD-GO!
- ✓ conceptnota m.b.t. grondige herziening DRP
- ✓ ...

Speerpunt 1: Lerarentekort

Binnen het GO! (evolutie)

Bevraging	sep/22	mrt/23	Evolutie sept/22- maart/23	sep/23	Evolutie sept/22- sept/23
aantal deelnemende scholen (ongeacht tekorten)	518	499		514	
aantal scholen met tekorten	298	305		288	-3,36%
aantal scholen in selectie	715	715		722	
aantal VTE tekort	567,01	949,27	67,42%	407,46	-28,14%

Per onderwijsniveau	sep/22	mrt/23	Evolutie sept/22- mrt/23	sep/23	Evolutie sept/22- sept/23
bao	304,28	561,85	84,65%	180,55	-40,66%
bubao	53,47	48,41	-9,46%	45,30	-15,28%
so	181,51	288,60	59,00%	155,70	-14,22%
buso	27,75	50,41	81,66%	24,90	-10,27%

Speerpunt 1: Lerarentekort

Blijvende knelpunten...

Korte / middellange termijn

- nog meer anciënniteit voor zij-instromers: 10 > 20j.
- structureel omzetten van uren naar punten
- leraren met pensioen onbeperkt laten bijverdienen
- herintegreren van langdurig zieken
- laatstejaars lerarenopleiding in co-teaching met ervaren leerkracht (voor grote groep)

Lange termijn

- meer ruimte voor flexibele arbeidsorganisatie en HR-beleid op school > DRP
- 'waterval' in hoger onderwijs > lerarenopleiding

Speerpunt 2: Leersteun

Speerpunt 2: Leersteun

Het GO! ziet KANSEN in...

- de verzelfstandiging van de leersteuncentra en de toeleiding via één spoor;
- de realisatie van een ambt van leerondersteuner;
- de ontwikkeling van een referentiekader voor kwaliteitsvolle ondersteuning in cocreatie met het onderwijsveld.

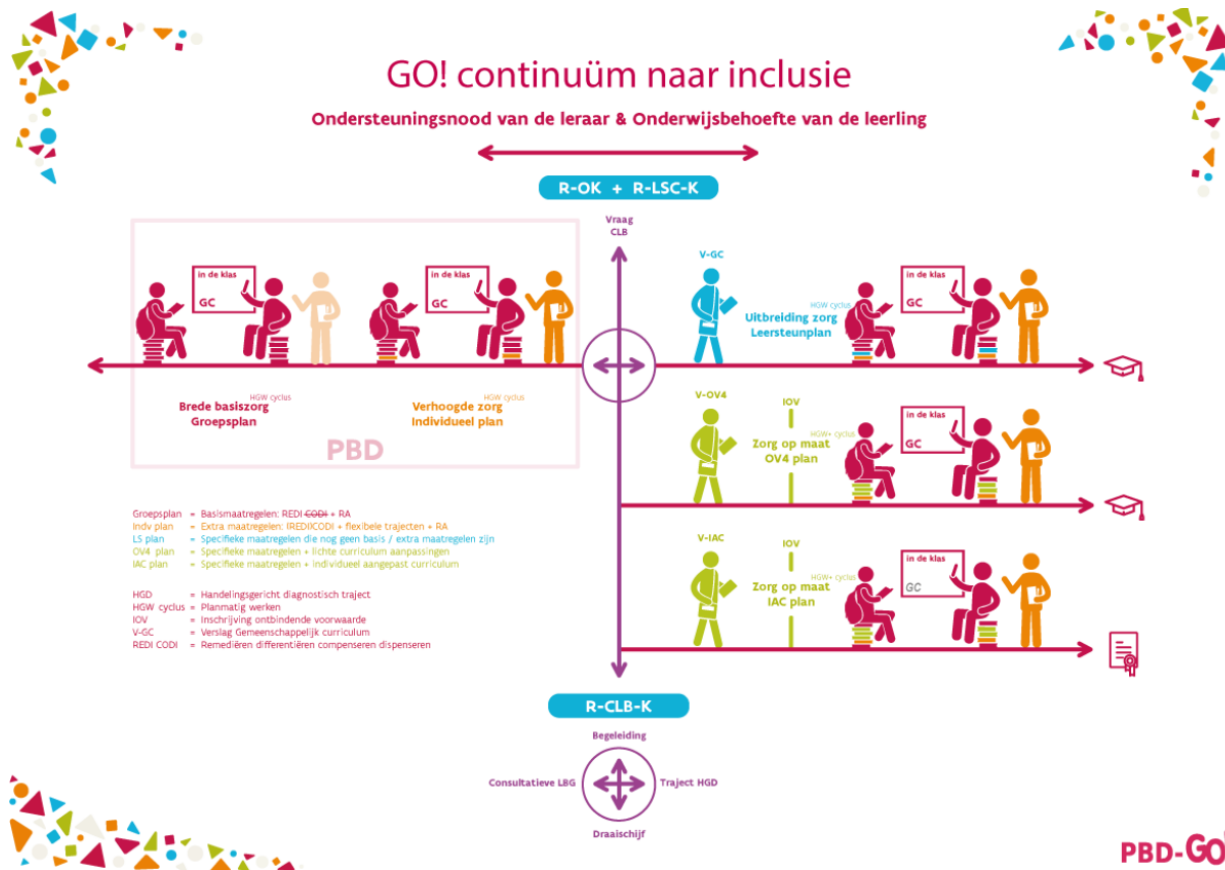
Speerpunt 2: Leersteun

Het GO! vraagt AANDACHT voor...

- de afwezigheid van een globaal plan voor inclusie;
- de versterking van zowel de basis- als verhoogde zorg, de fundamenten van het zorgcontinuüm;
- de kwaliteit van het samenspel tussen CLB en school steeds te bekijken in functie van een optimaal leerproces voor elke leerling (cf. monitoring).

GO! wil méér: een continuüm dat de GO! mindset ondersteunt

- duidelijkheid in taken en rollen
- noden leerling en leraar
- IN de groep/ klas
- focus op gemeenschappelijk curriculum
- ZOCO/ In-begeleider als cruciale figuur

Speerpunt 3: Onderwijsinternaten & Transitie onderwijs-welzijn

Speerpunt 3: Onderwijsinternaten

Belangrijke ontwikkelingen

- lang onduidelijkheid over de ORE & werkingsmiddelen > bezorgdheid & ongenoegen
- 4 schaalvergrotingsoperaties binnen GO! nodig
  - veranderingstrajecten begeleid door transitimanagers (projectenmiddelen vanuit onderwijs) i.s.m. centrale diensten GO!
- onderwijsinternaten worden autonome instellingen
- professionalisering onderwijsinternaten (405.000 euro projectsubsidies)
  - ondersteuning bij implementatie R-IK (3VTE PBD-GO!)
  - beleidsondersteuning inzake seksueel overschrijdend gedrag
  - coaching van leidinggevenden
- structurele samenwerking met welzijn (interneren met verontrustende opvoedingssituatie) → "*één gezin, één plan*"

Continuüm van onderwijs naar welzijn

1

Onderwijsinternaat met gedifferentieerde omkadering voor internen met een beperkte zorgnood: bijkomende expertise van Welzijn kan ingebracht worden.

2

Combinatie met onderwijsinternaat

- Voorziening: rechtstreeks toegankelijk aanbod als aanvulling/ondersteuning.
- Mogelijk aanbod: schoolaanvullend verblijf, contextbegeleiding, dagbesteding, ...

3

Voorziening niet rechtstreeks toegankelijke jeugdhulp voor wie de ondersteuning van traject 1 en 2 onvoldoende is hetzij door handicap, hetzij door verontrusting.

Speerpunt 3: Transitie internaten BuO, IPO's + Kastor Kuurne

Realisaties

- **8 IPO & bijbehorende internaten + Kastor = 1ste lichting**
  - multidisciplinair team → inschaling van de populatie + zorgstrategische plannen = goedgekeurd door de beoordelingscommissie
  - simulatie van de werkingsmiddelen en omkadering >>> toename middelen en omkadering
  - voorlopig erkend vanaf 1 januari 2023 + projectsubsidie vanuit Welzijn tussen 1/6-31/8/'23
- **11 internaten BuO zonder IPO = 2^{de} lichting**
  - zorgstrategische planning indienen tegen 31 maart 2023, simulaties in mei 2023
  - alle internaten buitengewoon onderwijs: inkanteling in welzijn op 1 september 2023
- **beheersstructuur** vastgelegd in dialoog met de coördinatieraad van AD's
  - inbedding in rechtspersoon Gemeenschapsonderwijs
  - aansturing + aanduiding directeur op niveau van de SGR (AD + RvB = eindverantwoordelijken)
  - erkenning vanuit VAPH of Opgroeien op niveau van SGR, instelling of vestigingsplaats

GO!

Speerpunt 3: Transitie internaten BuO, IPO's en tehuis Kastor Kuurne

Uitdagingen

Personeel

- vastbenoemden (cf. BVR 31/8/'23): toegewerkt naar het behoud van het statuut, de verloning, vakantie- en ziekteregeling, de pensioenrechten; wel omschrijving via 'jaaropdracht'
- contractuelen: specifiek arbeidsreglement en –regeling uitgewerkt > vertaald in handleiding voor de besturen
- spanningen rond bovenstaande + verschil in arbeids-, prestatie- en vakantieregeling tussen personeelsleden

Positionering binnen complex en gevarieerd jeugdhulplandschap

- partner inzake belangenverdediging: Vlaams Welzijnsverbond (ondersteuning i.s.m. GO!)

Infrastructuur

- inhaalbeweging nodig → kloofanalyse (huidige vs. wenselijke infrastructuur)
- VIPA tussenkomst voor ca. 60%, prefinanciering 40% GO! : GO! kan niet lenen

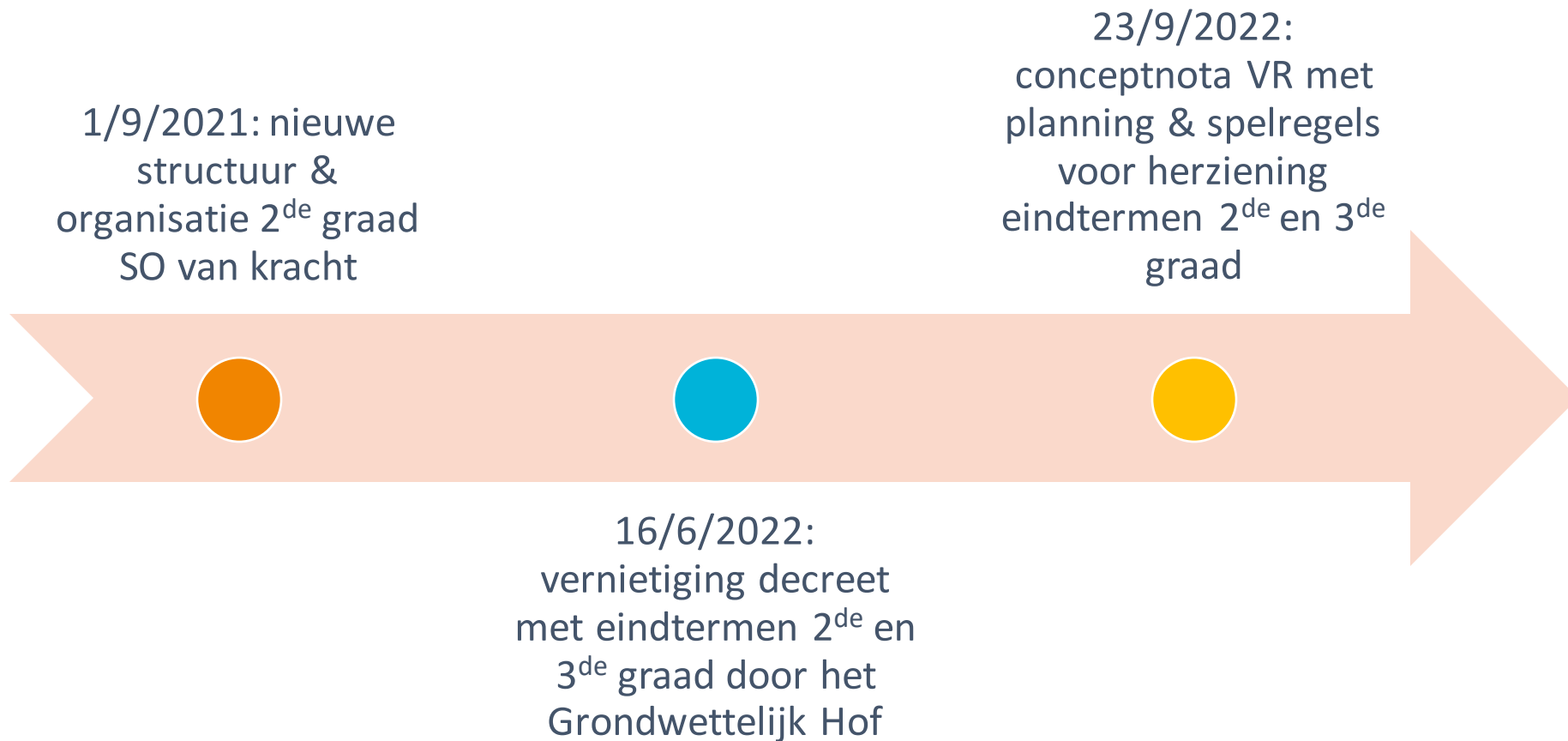

Speerpunt 4: Eindtermen SO

Speerpunt 4: Eindtermen

Een beslissing met grote consequenties...

Speerpunt 4: Eindtermen

Verantwoordelijkheid nemen

- 2de graad: geleverde werk zoveel mogelijk recupereren
- streven naar een zo klein mogelijke aanpassing voor de leraren
- behoud van combinatie van brede basisvorming met ambitieuze studierichtingen
- 3de graad: dubbele inspanning voorkomen (streefdoel = nieuwe GO! leerplannen op basis van aangepaste eindtermen in september '23)

Speerpunt 4: Eindtermen

Alle hens aan dek...

- constructieve medewerking in specialistenwerkgroepen en ontwikkelcommissies
- °leerplanconcept via participatief traject i.s.m. Raad GO!
- flexibiliteit n.a.v. continue bijstellingen

Speerpunt 4: Eindtermen

Stand van zaken

- nieuwe leerplannen voor 2de en 3de graad op basis van aangepaste minimumdoelen
  - opties (4e jaar) opgenomen in de leerplannen
- werkwijze minimumdoelen SO > BaO
  - één ontwikkelcommissie
- timing lestabelen en leerplannen BaO?

Speerpunt 5: Strategisch Plan GO! 2030

Waarom
doen we dit?

Wat eist dit van
het schoolbeleid?

Hoe willen we
daartoe komen?
GSL

Welke
ondersteunende
voorwaarden
zijn er nodig?

Effectieve (vak)didactiek

Basisdidactiek

Vakdidactiek en leergebieddidactiek

Doelgerichte
differentiatie

Groeien naar
autonomie

Samen
leren

Go!

Flexibele schoolorganisatie

De flexibele school- en curriculumorganisatie

- geen unieke lestabelen meer
- vertrekt vanuit doelen, leerlingenpopulatie & lerarenteam
- flexibel afwijken van geïsoleerde vakken en geïntegreerde projectwerking
- slim aanbieden van gemeenschappelijke onderdelen van het curriculum
- slim indelen van schooldag, schoolweek, schooljaar
- flexibele organisatie van de leercontext = blended learning
- flexibele infrastructuur

Flexibele schoolorganisatie

De flexibele *arbeidsorganisatie*

Samenwerking:

- in kernteams voor uitvoeren van kernopdrachten
- in schoolteam voor beleidsvoering op schoolniveau
- in de professionele leergemeenschap
- over de grenzen van de school heen
- opent perspectief op differentiatie en specialisatie

Op weg naar 2030

- Leren van mekaar
- Draagvlak creëren
- Ruimte voor experiment en innovatie
- Kwaliteit garanderen en tonen wat werkt
- Regelgeving aanpassen

GO! PEN

PraktijkExpertiseNetwerk

ZELF EEN PRAKTIJK OPLADEN?

Zo deel je jouw praktijkvoorbeeld op dit platform!

GEPERSONALISEERD SAMEN ...

SCHOOL ALS CONCEPT

DE GO! ONDERWIJSPROFESSI...

DIGITAAL BELEID

KWALITEIT VOOR IEDEREEN

ECOSYSTEMEN

RICHTING HAARZORG EN -ST...

GO! De Prins campus Weerstandsplein Diest

21E EEUWSE VAARDIGHEDEN

GO! middenschool Vijverbeek Assen

CO-TEACHING

GO! stamina Brugge

RICHTING HOUT: NIEUWE AA...

GO! De Prins campus Weerstandsplein Diest

RICHTING PUBLICITEIT: NIEU...

GO! De Prins campus Boudewijnvest Diest

ANDERSTALIGE VRIJWILLIGER...

GO! atheneum Lokeren

INNOVATIEVE EN CREATIEVE ...

GO! middenschool MIRA Hamme

VR ALS HEFBOOM

GO! technisch atheneum Keerbergen

GSL IN VOLLEDIG DIGITALE S...

GO! technisch atheneum Halle

DIGITALISEREN OP MAAT VA...

GO! CVO Scala

TANDEMKLASSEN VOOR DIFF...

GO! basisschool De Tandem Eeklo

CO-TEACHING B-STROOM

GO! De Prins campus Antwerpsestraat Diest

BRUG TUSSEN ZORG EN OND...

VLINDERLERAREN IN FLEXIBE...

ERASMUS+

PRAKTIJKERVARING BIJ COLR...

DUAAL LEREN MEDEWERKER ...

SAMENWERKING TUSSEN STA...

Van idee naar opschaling: GO! App Store

2021 – 2022: prototype

- Idee vanuit traject digitale strategie: directies en leerkrachten op maat ondersteunen bij hun zoektocht naar digitale tools
- Uitwerken van een prototype ('klik-model'), dat werd getest bij een panel van leerkrachten
- Ondersteuning vanuit GO! Sandbox + Sandbox Digitaal Vlaanderen

2022 – 2023: proof of concept (PoC)

- Uitwerken van de eerste versie van de website, die getest wordt in eerste scholen
- Inhoud wordt aangemaakt door pedagogisch ict-coördinatoren uit 7 GO!-scholengroepen
- Co-financiering vanuit Sandbox Digitaal Vlaanderen

2023 – 2026: opschaling

- Ontwikkeling tot netbreed product 'GO! Digital Store', voortbouwend op de verkregen feedback
- Naast tools ook digitale leermiddelen (e-content) en sterkere focus op kwaliteitscheck
- Co-financiering vanuit Programma Innovatieve Overheidsopdrachten (EWI)

Tot slot...

- Positieve trends
- Knelpunten

Positieve trends

Positieve trend: stijgende leerlingencijfers* GO!

Onderwijs	Niveau	Instellingen	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023
Leerplichtonderwijs	Basisonderwijs - gewoon	433	110.060	110.825	112.018	112.336	113.512	114.847
	Basisonderwijs - buitengewoon	36	6.462	6.572	6.901	6.971	7.374	7.517
	Secundair onderwijs - gewoon	215	83.735	86.645	89.393	93.615	96.095	98.958
	Secundair onderwijs - buitengewoon	31	5.465	5.714	6.131	6.500	6.988	7.234
	Deeltijds beroepssecundair onderwijs	17	2.753	2.733	2.859	2.836	2.884	2.729
	Totaal		732	208.475	212.489	217.302	222.258	226.853
Onderwijs buiten leerplicht	Volwassenenonderwijs	10	112.138	110.597	103.576	84.809	90.083	
	Deeltijds kunstonderwijs	15	13.236	14.375	14.664	14.332	14.671	15.336
	Totaal	25	125.374	124.972	118.240	99.141	104.754	
Internaten*	Financierbare instellingen	30	2.194	2.094	2.052	2.031	2.124	
	Niet-gefinancierde instellingen	19	1.230	1.310	1.372	1.380	1.348	1.229
	Totaal	49	3.424	3.404	3.424	3.411	3.472	

*beschikbare gegevens februaritelling

Positieve trend: Stijgende leerlingencijfers GO!

- globaal marktaandeel 18,64% (schooljaar '21-'22)
→ 18,82% (schooljaar '22-'23)
- schoolbevolking groeit sneller dan nataliteit, zowel in het BaO als in het SO

*= resultaat van visie & pedagogisch project GO!
(innovatie, diversiteit, burgerschap)*

Knelpunten

Knelpunt 1: waarborging vrije onderwijskeuze

Weigeringen omwille van gebrek aan capaciteit

2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
4360	5014	5050	4500	6515	7990	6380	7880

Knelpunt 2: Loopbaanbeleid

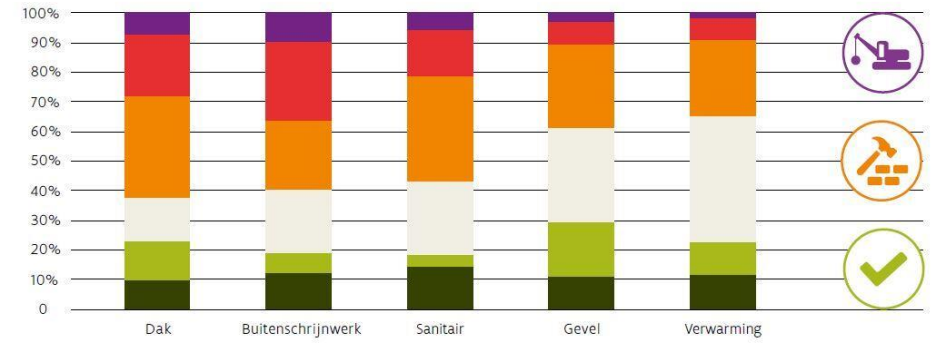
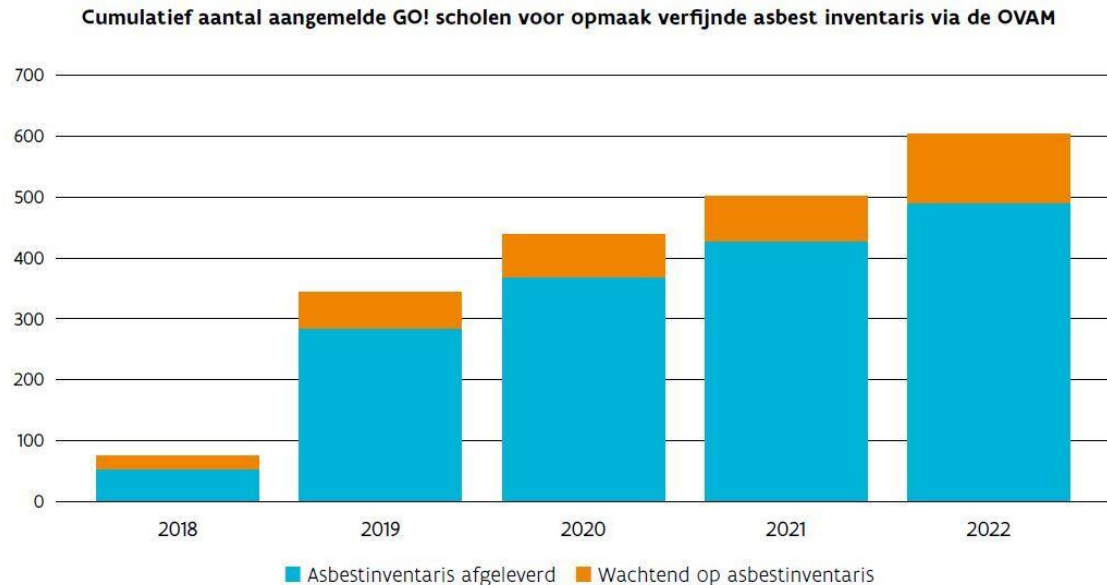

Voorwaarden voor een flexibele arbeidsorganisatie

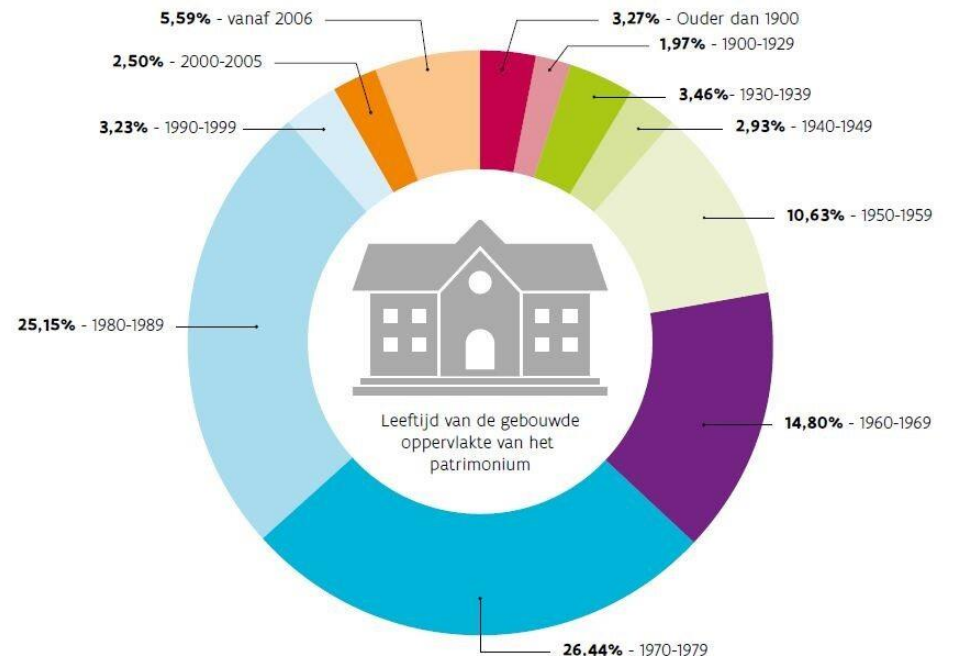
- beleidsvoerend vermogen versterken (regelgevend kader)
  - flexibeler met lesopdrachten omgaan
  - flexibeler met (financiële) middelen omgaan
  - flexibeler aanwerven
  - flexibeler affecteren
  - flexibeler met de vaste benoeming omgaan
  - niet (jaarlijks) vacant te verklaren uren
  - verloning
- duurzaam HR-beleid vanuit een integraal personeelsplan
- het belang van een goede organisatiecultuur
- schoolleiderschap versterken
  - garantie van opleiding als starter en on-the-job
  - structureel verankeren van het meelooptraject
  - profiel directeur verruimen

Knelpunt 3: Infrastructuur

- Basisniveau “droog, warm, proper” niet gewaarborgd
- Financiering versus noden: 1/6
- **Vele initiatieven rond schoolinfrastructuur leiden tot ad hoc budgetten en maatregelen.** Moeilijk om beleidskeuzes op lange termijn te maken en om op korte termijn beste projecten te bepalen.

- Er is geen nood aan dringend onderhoud, de verwachte levensduur is minstens 25 jaar.
- De functionele gebruiksduur van het element wordt geschat op 20 jaar, klein onderhoud of plaatselijk herstel kan nodig zijn.
- Planmatig onderhoud en incidenteel herstel is nodig. Het element zal nog circa 15 jaar functioneel zijn.
- Aanpassing of vervanging van elementen is noodzakelijk, de functionele gebruiksduur wordt geschat op circa 5 jaar.
- Een totaalrenovatie is dringend nodig op korte termijn, het gebruik is nog rekbaar voor maximaal 2 jaar.
- De voorziene eindfase is bereikt, het gebouwdeel moet gesloopt worden.

Knelpunt 4: Gelijke onderwijskansen

kwaliteitsvol en excellent onderwijs voor iedere lerende

- binnen het GO! inzet op:
  - professionalisering / expertise-deling > lerend netwerk GOK
  - sensibilisering rond schoolkostenbeheersing > visietekst met oog op mindshift, transparantie/communicatie, schoolboeken, schooluitstappen, partnerschappen...
- beleidsaanbevelingen:
  - adequate financiering op basis van leerlingenkenmerken
  - sociale mix stimuleren
  - kosteloze en gezonde maaltijden
  - kostenbeheersing in SO > maximumfactuur
  - schooltoelages afstemmen op reële studiekosten voor de laagste inkomens
  - reorganisatie van het schooljaar
  - ...

Vragen van de fracties

Go!

Vlaamse toetsen

- voorbereiding van de invoering: diverse vormen van ondersteuning
  - met kernteams op SGR-niveau aan de slag rond onderzoekende houding, datageletterdheid en informatiegebruik > met de data aan de slag van uit ontwikkelingsgericht perspectief
  - digitale helpdesksessies, Q&A en materialenbank
  - communicatie via GO! nieuwsbrief
  - samenwerking met steunpunt Centrale toetsen
- (op termijn) ook andere vakken & leergebieden: Frans, wetenschappen, maar ook minder eenvoudig cognitief meetbare zaken (bv. praktijkvakken, ...)
- ervaringen n.a.v. kalibratie-onderzoek:
  - voldoende ondersteuning vanuit steunpunt
  - aantal kinderziekten en technische problemen
  - (+) variatie aan toetsvragen, digitale afname & inspirerende leesteksten
  - (-) organisatorisch belastend
  - (-) sommige toetsen te moeilijk en te 'talig' > nood aan vertalend woordenboek!
  - (-) tijdsintensief en vooral voor jongste leerlingen belastend

Oekraïne crisis

- interne multidisciplinaire crisiscel Oekraïne: deugdzaamheid bewezen
  - voor overheid 1 aanspreekpunt binnen de centrale (admin. én pedag.) diensten
  - efficiënt vehikel om vragen, problemen en bekommernissen uit veld samen te brengen
- impact op werking
  - andere uitdagingen dan andere AN's/vluchtelingen → combinatie Oekraïens lesprogramma (digitale examens) & inschrijving in Vlaams onderwijs
  - andere uitdagingen in BaO (geen OKAN-structuuronderdeel) vs. SO
  - professionele leergemeenschap, ondersteuning vanuit PBD-GO! en CLB's (oa rond traumaverwerking)
  - toename aantal cursisten Volwassenenonderwijs
  - vervolgschoolcoaching

Levensbeschouwelijke vakken en interlevensbeschouwelijke dialoog

Stavaza pilootprojecten en bredere uitrol ILD in 3de graad SO

- Cf. Vlaams regeerakkoord: 3de graad → 1u levensbeschouwing en 1u interlevensbeschouwelijke dialoog (ILD) ipv 2u levensbeschouwing
- gegeven door de leerkrachten LBV in co- of teamteaching
- in levensbeschouwelijk gemengde groepen
- werken aan burgerschapscompetenties
- '21-'22 & '22-'23: proefprojecten in SGR 5 Mechelen en SGR 20 Zuid-Oost-Vlaanderen
  - pedagogisch & didactisch materiaal ontworpen
  - leerplannen ontwikkeld
- '23-'24:
  - ILD georganiseerd in 1ste jaar van 3de graad van alle GO! SGR
  - professionaliseringstraject met 4 provinciale studiedagen voor 830 LBV-leerkrachten uit 3de graad + intervisie tussen scholen via lerend netwerk
- GO! voorstander om dit (= 1u LBV + 1u ILD) door te trekken in 1ste en 2de graad SO

Duaal leren

Transitie tweede graad

- gestart op 1/9/2022
- op 1/9/2023 °duale tegenhanger voor nog bijkomende opleidingen leren en werken, ook op niveau 2de graad
- te vroeg voor grote conclusies
- voorlopige vaststelling: minder leerlingen op niveau 2de graad stappen in in duaal leren – lijkt vooral aan te slaan vanaf 3de graad
  - weloverwogen aanbod op niveau 2de graad met een logische leerlijn naar de 3de graad

Duaal leren

Minderheidsstandpunt GO! binnen Vlaams Partnerschap Duaal Leren

- GO! voorstander van aanloopfase binnen een **inclusief onderwijssysteem** (met oog op verdere doorstroom) > aanloopfase als **tussenfase** die voorbereidt op duaal leren of passend vervolgttraject → m.a.w.: enkel duale leerweg (incl. aanloopfase) en reguliere leerweg; geen derde leerweg
- nadelen van een ‘loskoppeling’ van de aanloopfase:
  - moeilijk inschatten wie al dan niet klaar zal zijn voor duaal leren
  - stigmatisering van leerlingen > verkeerde perceptie
  - complexiteit: verschillende stelsels naast mekaar
- voor wie niet in duaal leren terecht kan → mogelijkheid voorzien om een BK2 te halen
- belang van goede onderwijsloopbaanbegeleiding voor alle onderwijsvormen en –niveaus – ambitie hoog houden, maximaal talent ontwikkelen

Overige vragen

- projecten doorgaande leerlijn
- evolutie buitengewoon onderwijs
- samenwerking arbeidsmarkt – uitbouw ecosysteem onderwijs-werk
- GO! centraal
- vastgoedtransacties
- ...

→ *antwoorden volgen schriftelijk bij verslag van de zitting*

Dank voor uw
belangstelling!

Go!